

ДАЛИ МЕНОПАУЗАТА МОЖЕ ДА БИДЕ ПРИЧИНА ЗА КАРЦИНОМ НА ДОЈКА?

Жените по 55. година, кога влегуваат во периодот на менопауза, имаат поголем ризик од карцином на дојка, јајчици или на матка. Шансите се поголеми доколку жената добила циклус пред 12. година или доколку влегле во менопауза по 55. година. Причина за ова е што овие жени подолг период се изложени на овулатии и хормонот естроген. Дали менопаузата може да биде причина за карцином на дојка одговараат докторите од Центарот за дојка од Клиничката болница „Ацибадем Систина“.

РИЗИК ФАКТОРИ

Еден од ризик факторите дека ќе се појави карцином на дојка кај жените е возраста. Околу 95% од жените кај кои е диагностицирана оваа болест се над 40-годишна возраст, а околу половина од нив се над 61 година. Под ризик се и жените кои во семејството имале фамилијарна анамнеза за карцином на дојка и кај нив ризикот е 2,5 пати поголем во однос на другата популација. Како ризик фактори се јавуваат и пушењето, консумацијата на алкохол, нередовната физичка активност и угоеноста.

ДАЛИ ХОРМОНСКАТА ТЕРАПИЈА ГО ЗГОЛЕМУВА РИЗИКОТ ОД КАРЦИНОМ НА ДОЈКА?

Доколку жената има тегоби поврзани со менопаузата што го нарушуваат нормалното

функционирање, гинекологот може да и даде хормонска заместителна терапија. Употребата на оваа терапија може да го зголеми ризикот од појава на карцином на дојка, па затоа овие жени треба да прават почести контроли на дојките.

МОЖЕ ЛИ ДА СЕ СПРЕЧИ КАРЦИНОМОТ НА ДОЈКА?

Иако не постои дефинитивен начин како да се спречи појавата на карцином на дојка, постојат неколку чекори што може да се преземат за да се намали ризикот:

- Одржувајте нормална телесна тежина
- Бидете физички активни и вежбајте по 30 минути, трипати во неделата
- Јадете здрава исхрана, со најмалку пет порции овошје и зеленчук дневно, а намалете го внесувањето на месо и на алкохол
- Правете редовни самопрегледи на дојките и еднаш годишно по 40-тата година направете мамографско испитување и ехо на дојки

ТРЕТМАН И ДИЈАГНОЗА

Откривањето на карциномот на дојка во рана фаза може значително да ги подобри шансите за успешен третман. Мамографијата е главниот метод за дијагноза на карцином на дојка, што се изведува со користење рендгенски зраци во прегледот на дојките. Малите грутки во дојките и промените кои не може да се рас-

познаат во текот на клиничкиот преглед, може да се откријат со мамографијата. Се препорачува секоја жена над 40 години да направи мамографски преглед еднаш годишно.

Покрај ехото и мамографијата, магнетната резонанца е една од најсензитивните дијагностички методи во откривањето на карцином на дојка. Неговата навремена и прецизна употреба дава точни и прецизни информации.

Биопсијата претставува метод на земање примероци од туморот за патолошко испитување. Тоа е процес на земање примерок од сомнителна маса со тенка или со дебела игла или по пат на хируршка техника.

Кога е диагностициран во ран стадиум, петгодишната стапка на преживување може да се зголеми до 96%. Операцијата е најважниот дел од лекувањето на карциномот на дојка. Целта на хирургијата е да се отстрани туморот како целина од телото. Хемотерапијата и радиотерапијата имаат цел да го спречат повторното појавување на тумори или нивното ширење на другите органи.